

μου μας!... Τίποτε άλλο δὲν σκέπτονται τὰ κορίτσια ὅταν εἶναι μεταξύ των καὶ διὰ τίποτε άλλο δὲν ὁμιλοῦν πλέον εὐχαρίστως, παρὰ διὰ τὸν γάμον! Τὸ ἀγνωστον, τὸ μυστήριον διὰ τοῦ ὁποίου περιβάλλεται, τὰ αἰσθήματα τὰ εἰσέτι ἀκατάληπτα τὰ ὁποῖα διεγείρει εἰς τὴν ψυχὴν μας, μᾶς κατακυριεύουν, μᾶς ἐλκύουν, μᾶς συναρπάζουν! Καὶ ὅμως ποσάκις ἡ πραγματικότης εἶναι ὅλως διαφορετικὴ! Δι' ἐμὲ μάλιστα ἦτο ἀδίκος! Ὁ Γεώργιος μόνον κομψὸς νέος, τέλειος χορευτὴς καὶ φιλόφρων δὲν εἶναι. Πάντοτε σκεπτικός, σοβαρὸς καὶ ἀφηρημένος, ὥστε πολλάκις φοβοῦμαι, μὴ λησμονήσῃ, ὅταν εὐρισκώμεθα μετ' ἄλλων, ὅτι εἴμεθα σύζυγοι! Δόγῳ χάριν δὲν θὰ εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ παρατηρήσῃ ἀπόψε ὅτι θὰ χορεύσω πολὺ μὲ τὸ αὐτὸ πρόσωπον! "Α! εἶχε δίκαιον ὁ Ζορνέσκος λέγων ὅτι ἔχω χαρακτῆρα! Καὶ ἐπειδὴ πραγματικῶς ἔτσι εἶναι, πρέπει νὰ τροποποιήσῃ πολλά τὰ ὁποῖα δὲν συμβιβάζονται μὲ τὸν χαρακτῆρά μου! (Τὸ ὁρολόγιον σημαίνει τὴν δεκάτην). Δέκα! καὶ ὁ Γεώργιος δὲν εἶναι ἀκόμῃ ἔτοιμος. Εἶναι πλέον βραδύς καὶ πλέον φιλάρεσκος ἀπὸ γυναῖκα ὁ πεπαιδευμένος μου! (παρατηροῦσα περὶ αὐτὴν μετ' ἀνοπομονήσεως) καὶ μὲ ἀφῆκε μόνον νὰ δέχωμαι τὸν κόσμον... ἀλλὰ ποῖον κόσμον! Ἔως τώρα δὲν βλέπω κανένα! Τί δυσάρεστος συνήθεια νὰ ἐρχονται τόσον ἀργά! (ἀκούεται μακρὸς ἦχος κώδωνος). "Α! ἐπὶ τέλους κάποιος ἐρχεται (διευθετεῖ τὴν ἐσθῆτά της καὶ λαμβάνει τὰ χειρόκτια της προχωροῦσα πρὸς τὰ δεξιὰ).

ΣΚΗΝΗ ΟΓΔΟΗ

ΛΙΑ. ΡΟΒΕΑΝΟΣ

(ἐξερχόμενος ἀριστερόθεν ἐν ἐνδυμασίᾳ χοροῦ, κρατῶν πῖλόν του).

ΡΟΒΕΑΝΟΣ

Μήπως ἐστειλες πουθενὰ τὸν Συμεών; Δὲν ἤμπορῶ νὰ τὸν εὕρω.

ΛΙΑ (ἐπανερχομένη)

Ἐπὶ τέλους! γιὰ νὰ σὲ ἰδῶ! (τοῦ διευθετεῖ τὸν λευκὸν λαιμοδέτην). Καλὰ ποῦ ἐτελείωσες! Εἶχα ἀπελπισθῇ καὶ μάλιστα ὅταν ἤκουσα τὸν κώδωνα. Βεβαίως κάποιος ἦλθε. Σὺ δὲν ἤκουσες;

ΡΟΒΕΑΝΟΣ

"Οχι, διότι ἐγὼ ἐσήμανα διὰ τὸν ὑπνρέτην. Φαντάσου ὅτι δὲν εὐρίσκω τὰ χειρόκτια μου, καὶ χορὸς χωρὶς χειρόκτια... καὶ μάλιστα ὁ χορὸς σου!...

ΛΙΑ

Πῶς; σὺ ἐσήμανες; Λοιπὸν οὔτε εἰς τὰς δέκα κανεῖς; (πέριπατεῖ μετ' ἀνοπομονήσεως) Αὐτὸ εἶναι πᾶρα πολὺ!

ΡΟΒΕΑΝΟΣ (παρατηρῶν αὐτὴν σοβαρῶς)

Δὲν εἶναι ἔτσι! Αὐτὸ ἔλεγα καὶ ἐγὼ ὅταν ἐνδυόμην. Καλὰ ποῦ ἔχει ὁ κόσμος περισσότερο μυαλὸ ἀπὸ ἡμᾶς καὶ δὲν ἐρχεται πρὸ τῶν ἐνδεκα διὰ νὰ ἔχω ἀρκετὸν καιρὸν νὰ ἐτοιμασθῶ... διότι ἐσὺ φιλάττη, ἀπὸ τὴν ἀνοπομονήσεώς σου νὰ ἐγκαινιάσῃς τὸν χορὸν σου, ἐνεδύθης πρὸ δύο ὥρων...

ΛΙΑ

Καὶ ἔκαμα ἄσχημα ἴσως;...

ΡΟΒ. ΑΝΟΣ

Ἐξ ἐναντίας. Ἐγὼ δὲν παραιοποῦμαι, λέγω μόνον ὅτι ὁ κόσμος ἐπρεπε νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν του ὅτι εἰς τὸν πρῶτον χορὸν τὸν ὁποῖον οἶδεις θὰ ἦσαι φυσικὰ πλέον ἀνυπόμονος καὶ ἐπομένως θὰ ἔκαμνε καλὰ ἂν ἦρχετο ἐνωρίτερα. Ἡ συνήθεια νὰ ἐρχονται ἀργά, εὐχάριστος διὰ τοὺς προσκεκλημένους, εἶναι πολλάκις βαδανιστήριον διὰ τοὺς οἰκοδεσπότας, καθὼς μὲ πείθει ἡ στιγμή αὕτη! (ἡ ΛΙΑ τὸν παρατηρεῖ ἐκαστικῶς) Μὴ σὲ μέλει, φιλάττη μου, καὶ θὰ τοὺς ἐκδικηθῶμεν καὶ ἡμεῖς. Ἀλλοτε δὲν θὰ ὑπάγωμεν καθόλου ἢ τοῦλάχιστον πολὺ ἀργὰ εἰς τοὺς χοροὺς των... διότι ὅσον ἀφορᾷ ἡμᾶς, δὲν πιστεύω νὰ λάβουν ἐνωρὶς εὐκαιρίαν νὰ δοκιμάσουν καὶ πάλιν τὴν ὑπομονὴν μας... Καὶ αὐταὶ αἱ ἀνοησίαι ἔχουν τὰ ὄρια των!...

ΛΙΑ (ἐξαπτομένη ἐπὶ μᾶλλον ἐφ' ὅσον ὁμιλεῖ)

Τί ἀνοησίαι, τί ὄρια; Δὲν ἐννοῶ τί θέλεις νὰ εἰπῇς. Νομίζει ὅτι μόνος ὁ χορὸς αὐτὸς ἀρκεῖ νὰ μᾶς ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὰς ὑποχρεώσεις μας πρὸς τὸν κόσμον! Φιλάττη Γεώργιε, ὅταν σὲ ἀκούω νὰ ὁμιλῇς τοιουτοτρόπως, ἐσέ, ἀνθρωπὸν τοῦ κόσμου, ὑποθέτω ὅτι θέλεις νὰ μὲ περιπαίξῃς!

ΡΟΒΕΑΝΟΣ

Ἐγώ; Θεὸς φυλάξοι!

ΛΙΑ

Τί κακόν, τί ἀνοησία εἶναι τὸ νὰ εἴμεθα εὐθυμοί, νὰ διασκεδάζωμεν μὲ τὸν κόσμον, τοῦ ὁποίου ἀποτελοῦμεν καὶ ἡμεῖς μέρος; Ἐγὼ νὰ χορεύω, ἐὰν θέλω, νὰ συναθροίζωμεν περὶ ἡμᾶς ὅλους ὅσοι εὐχαριστοῦνται νὰ εἶναι μαζί μας (θεραπευτικῶς). Αὐτὸ σὲ φέρει εἰς θέσιν νὰ ἐκτιμᾷς, νὰ ἀγαπᾷς... ἴσως ἀκόμῃ περισσότερον... Ἐκείνην, ἡ ὁποία διὰ τῆς ζωηρότητός της, διὰ τῶν ἀναμφισβητήτων νικῶν τὰς ὁποίας ὀρέπει, τὰς ὁποίας καὶ σὺ ἐνίστε ἀναγνωρίζεις, διὰ τοῦ χαρακτῆρός της (πλησιάζει πρὸς τὸν Ροβέανον) τοῦ εὐαίσθητου, ἠπίου, φιλοστόργου καὶ καλοῦ, καλοῦ, καθὼς λέγεις σὺ... ἢ μᾶλλον μοῦ ἔλεγες πρὸ πολλοῦ... θὰ σὲ καθιστᾷ ἐτι μᾶλλον εὐτυχῇ, καὶ μᾶλλον ἰδικόν της, καὶ καλλίτερον καὶ ἀγαπητότερον... (λαμβάνει τὴν χεῖρά του). Δὲν εἶναι ἔτσι;...

ΡΟΒΕΑΝΟΣ (σοβαρῶς, ἀσπαζόμενος τὸ μέτωπόν της)

"Ἐτσι εἶναι! Ἀλλὰ καλλίτερα θὰ εἶχα ἐὰν ἀνέπτυσσες τὴν λαμπρὰν σειρὰν αὐτὴν τῶν ἀρετῶν καὶ προτερημάτων εἰς τὰς οἰκίας τῶν ἄλλων, καὶ αὐτὸ ἐνίστε μόνον, καὶ ὅχι ἐδῶ. Ἐρριψες, παρακαλῶ, ἐν βλέμμα γύρω σου; Ἐμὲ μὲ καταλαμβάνει οἶκτος, ὅταν βλέπω τὴν κατάστασιν αὐτὴν. Ὅλα τὰ πράγματα ἐξετοπίσθησαν ἀπὸ τὴν θέσιν των καὶ εἶναι συσσωρευμένα ποῖος εἰς εὐρεῖαν ποῦ, τὰ δωμάτια κενὰ στολισμένα μὲ καθρέπτας καὶ ἀνημμένα κηρία, παντοῦ ψῦχος, δὲν ἔχεις οὔτε μίαν γωνίαν νὰ ἀναπαυθῇς... Ἡ ξεύρεις ὅτι μετὰ τὸν χορὸν θὰ ἀναγκασθῇς νὰ κοιμηθῇς εἰς τὸ διδάνι τοῦ λουτροῦ καὶ ἐγὼ εἰς κανένα καναπέ ἢ εἰς τὴν σοφίταν, ἢ εἰς τὸ ξενοδοχεῖον. Οἱ ὑπηρεταὶ εἶναι ἀφανισμένοι ἀπὸ τὴν κοῦρασι, διότι πρὸ ὀκτῶ ἡμερῶν δὲν ἀνε-

παύθησαν οὔτε στιγμή. Ἐσὺ εἶσαι νευρική καὶ ἀνυπόμονος καὶ ἐγὼ νομίζω πῶς εἶμαι εἰς κανένα ἀνεμόμυλον! Ὅχι ἔχομεν εἶναι εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἄλλων, εἰς τὴν τύχην. Στενοχωροῦμεθα πανταχόθεν διὰ τὴν νῦν ἀσυναντησίαν. Ἐνα σωρὸ δῆθεν φίλων, οἱ ὁποῖοι θὰ διασκεδάσωσιν εἰς λογαριασμόν μας, καὶ θὰ χάσωμεν τὴν ἡσυχίαν μας, τὴν ἀνάπαυσίν μας, τὸν καιρὸν μας καὶ πολλὰ ἄλλα, διὰ ν' ἀκούσωμεν αὖριον, μεθάριον πῶς οἱ μὲν μᾶς κατακρίνουν, οἱ δὲ μᾶς κακολογοῦν!... Ἐὰν σοῦ ἀρέσει νὰ διασκεδάῃς ὑπὸ τοιούτους ὄρους, σὲ συγκαίρω! Ἐχεις, φιλάττη μου, νεῦρα χαλύβδινα καὶ καρδιὰν εὐκαμπτον! "Α! δὲν λέγω νὰ ζῶμεν μεμονωμένοι καὶ νὰ διερχώμεθα τὸν βίον μας εἰς ἀδιάκοπον διάλογον, ὁ ὁποῖος, ὅσον γλυκὺς καὶ ἐνδιαφέρων καὶ ἂν ἦναι, θὰ καταλήξῃ εἰς μονόλογον ἐνοχλητικὸν ἢ προσπεποιημένον. Ὅχι! εἴμεθα νέοι, ζωηροί, καθὼς λέγεις, ζῶμεν μὲ ἀνθρώπους καὶ εἴμεθα ἰδιοὶ των, ὅπως καὶ αὐτοὶ εἶναι ἰδιοὶ μας... ἀλλὰ μὲ μέτρον, φιλάττη μου, μὲ μέτρον, διότι ἄλλως τρέχομεν πρὸς τὸ βάραθρον!...

ΛΙΑ (εὐθυμος)

Πάλιν ἤρχισες μὲ τὰς θεωρίας σου! Δὲν ἐξέλεξας ἀκριβῶς τὸν κατάλληλον καιρὸν, φιλάττη μου, διὰ τοιαύτας διδασχὰς καὶ δὲν θὰ μὲ πείσῃς δι' αὐτῶν μέχρι τοῦ σημείου ὥστε νὰ κλείσω τὴν ζῶν μου καὶ τὴν νεότητά μου ἐντὸς τῶν τεσσάρων τοίχων διὰ νὰ γίνω οἰκοδόποινα ἀξία ὡς παραδειγμα διὰ τοὺς μεταγενεστέρους, ἢ ὑποκείμενον πανηγυρικῶν ἢ ἐπιγραμμάτων διὰ τοὺς συγχρόνους! Τὸ πρόσωπον αὐτὸ δὲν ἤμπορῶ νὰ τὸ παίξω, εἶναι πολὺ βαρὺ διὰ τοὺς ὤμους μου καὶ δὲν ἤμπορῶ νὰ μεταβάλλω φύσιν!... Ἐὰν νομίζῃς ὅτι ἡ οἰκία αὕτη εἶναι πολὺ ἀκατάλληλος δι' ἐορτάς, δὲν ἔχομεν παρὰ νὰ κτίσωμεν ἄλλην εἰς τὴν ὁποίαν ἤμπορεῖς νὰ τακτοποιήσῃς τὰ πράγματα ὅπως θέλεις διὰ νὰ μὴ ὑποφέρῃς εἰς τὸ ἐξῆς ἐνοχλήσεις τὰς ὁποίας ἴσως θὰ σοῦ προξενοῦν αἱ δῆθεν ἀνοησίαι μου! (ἀκούεται κώδων ἐξωθεν).

ΡΟΒΕΑΝΟΣ

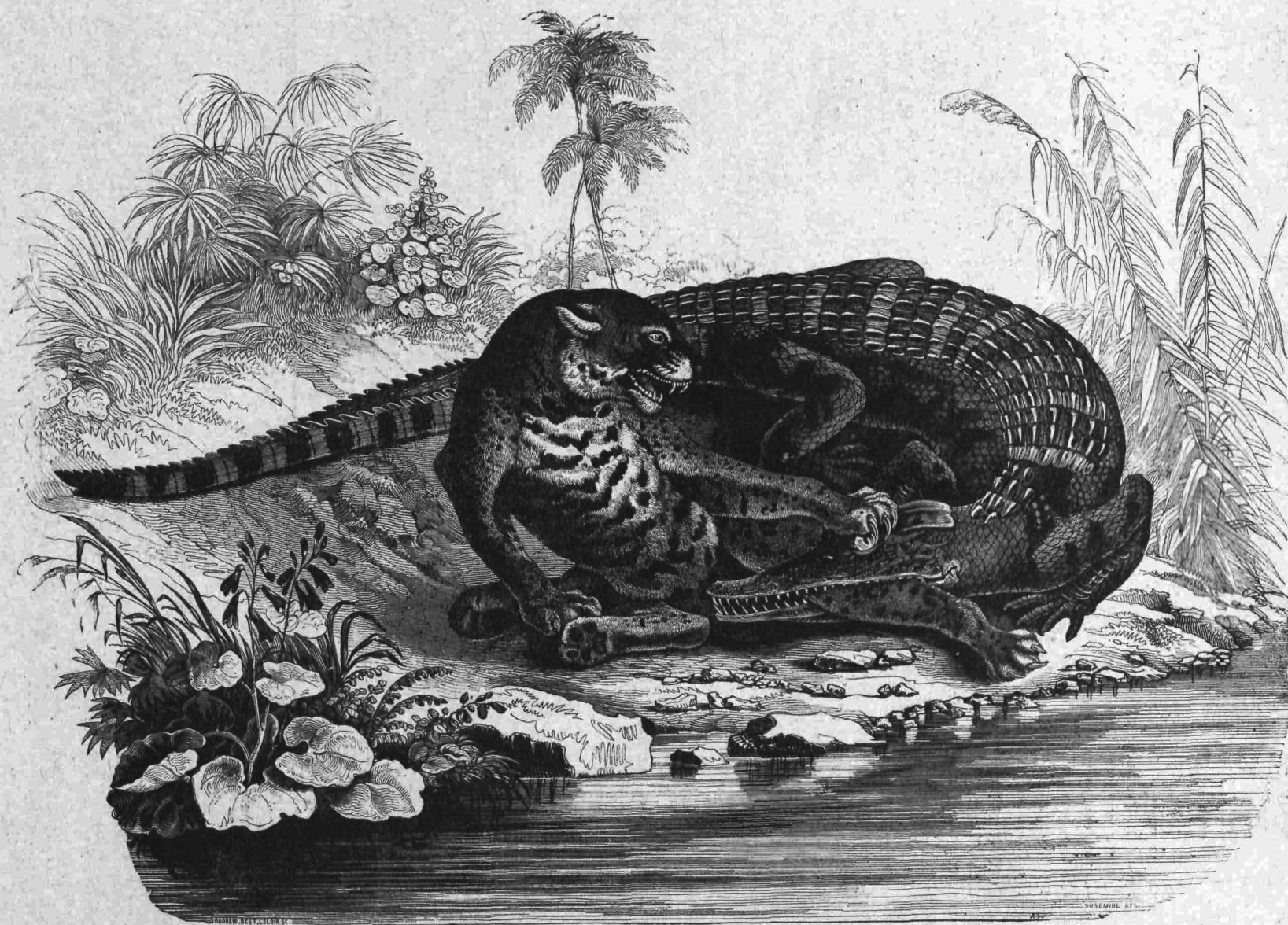
Ἐπὶ τέλους κάποιος ἐρχεται! Αὐτὸ ἴσως θὰ σὲ διασκεδάσῃ, καὶ θὰ σὲ ἡσυχάσῃ (ζητεῖ τὰ χειρόκτια του). Δὲν τὰ εὐρίσκω! ἤμπορῶ νὰ δεχθῶ καὶ χωρὶς χειρόκτια, τί λέγεις; (προχωρεῖ πρὸς τὸ βάθος). Ἐμπρός! ἡ Κυρία δέχεται, ἡ Κυρία πρέπει νὰ ἦναι εὐθυμος! Ἐλα εἰς τὴν αἴθουσαν (ἡ ΛΙΑ ἀκολουθεῖ βραδέως).

(Μετὰφρασις ἐκ τῆς Ρουμανικῆς).

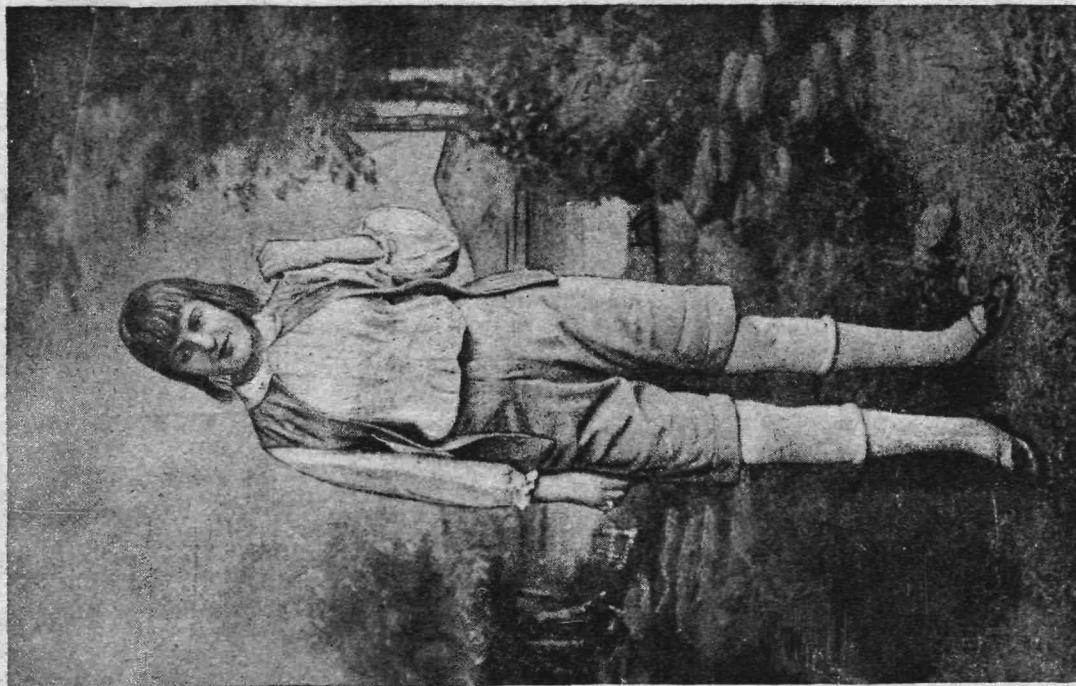
Ν. ΜΟΣΧΑΚΗΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΕΙΣ ΤΟΝ Κ. Μ. ΜΗΤΣΑΚΗΝ

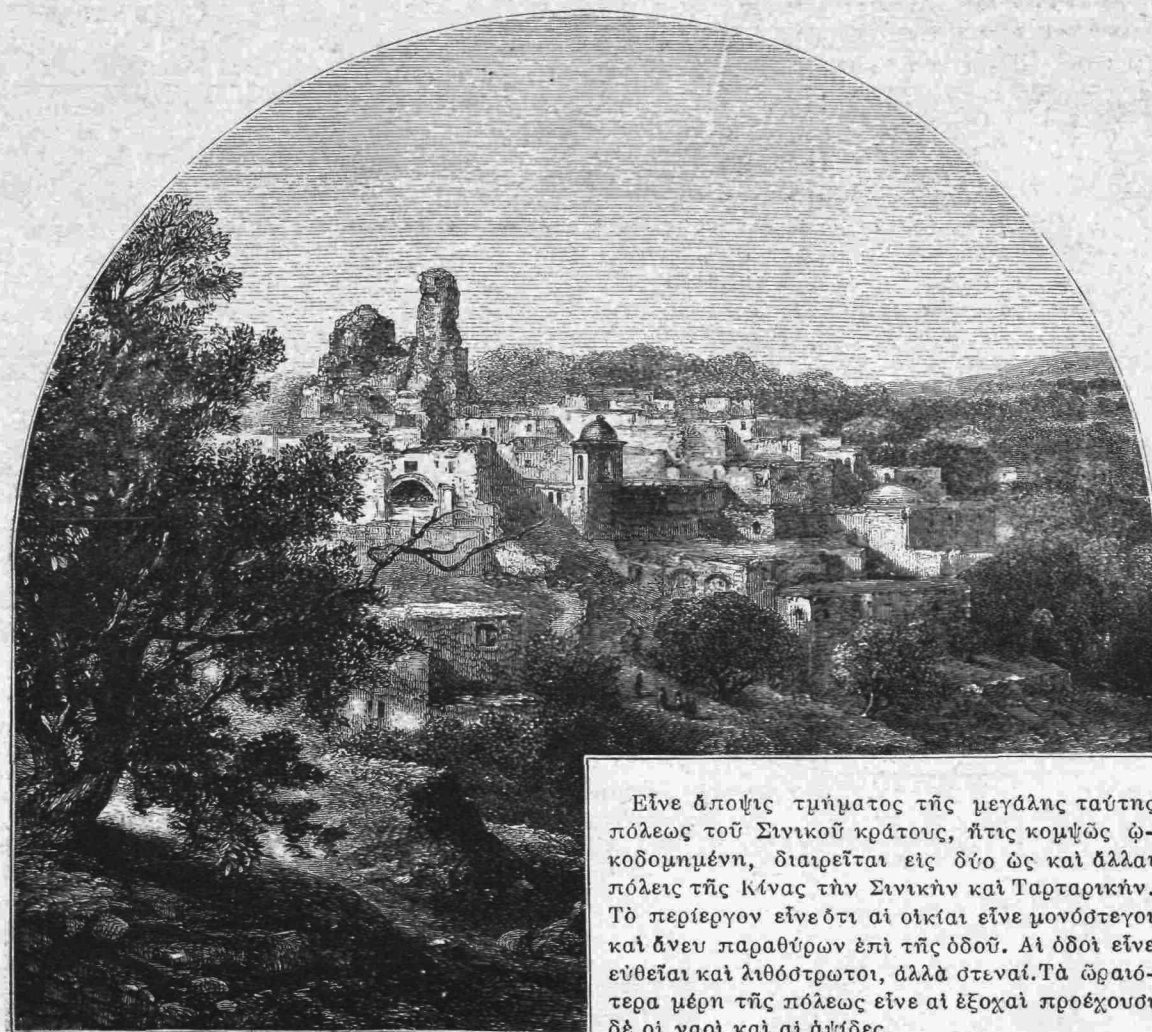
Ἐσοι ἀνέγνωσαν ἐν τῷ «Ἀττικῷ Μουσείῳ» (φυλλ. 18, 19-20) τὸ περὶ Νικόλα Σιγαλοῦ ἄρθρον, ἔτυχε δὲ ν' ἀναγνώσουν καὶ τὸ ἐν λόγῳ βιβλίον, δὲν εἶνε δύσκολον ν' ἀντελήφθῃσαν τῆς παρεξηγήσεως, ἐφ' ἧς ὁ κ. Μητσάκης ἐστήριξε κυ-

ΚΡΟΚΟΔΕΙΛΟΣ ΑΓΡΕΥΣΑΣ ΑΙΛΟΥΡΟΠΑΡΔΟΝ

Η ΗΘΟΠΙΟΣ SANDRÉ-PACCARD
(ἐν τῇ 8' πράξει τοῦ κωμειδολογίου «Βοκκάκιος»).

Εἶνε ἀποψις τμήματος τῆς μεγάλης ταύτης πόλεως τοῦ Σινικοῦ κράτους, ἥτις κομψῶς ὑποδομημένη, διαιρεῖται εἰς δύο ὥς καὶ ἄλλαι πόλεις τῆς Κίνας τὴν Σινικὴν καὶ Ταρταρικὴν. Τὸ περίεργον εἶνε ὅτι αἱ οἰκίαι εἶνε μονόστεγοι καὶ ἄνευ παραθύρων ἐπὶ τῆς ὁδοῦ. Αἱ ὁδοὶ εἶνε εὐθεῖαι καὶ λιθόστρωτοι, ἀλλὰ στεναί. Τὰ ὠραιότερα μέρη τῆς πόλεως εἶνε αἱ ἐξοχαὶ προέχουσι δὲ οἱ ναοὶ καὶ αἱ ἀψίδες.

Η ΚΑΝΤΩΝ

ρίως τὴν ἐπίκρισιν τοῦ. Νομίζω ὅτι αἱ δύο λέξεις *ἀθηναϊκὴ μυθιστορία* αἱ ὑπὸ τὸν τίτλον, δὲν εἶνε μόναι ἀρκεταὶ νὰ ὑποβάσῃσιν ὅλον τὸν ὄγκον τῶν μεγάλων φιλολογικῶν ἀξιώσεων, δι' ὧν ἐζήτησε διὰ τῆς βίας νὰ ἐπιβαρύνῃ τὸ βιβλίον μου ὁ κ. Μητσάκης. Ἡθογραφίαν τῶν συγχρόνων Ἀθηνῶν δὲν ἔγραψα· οὔτε εἰμαι, εὐτυχῶς, καὶ τόσον ἀστοχεύωτος, ὥστε νὰ μὴ γνωρίζω ὅτι τοιοῦτο ἔργον θὰ ἦτο βαρύτερον ὅχι μόνον τῆς ἰδικῆς μου, ἀλλὰ καὶ τῆς τοῦ ἔθνους ἡλικίας. Ὁ βίος μας δὲν ἔχει ἀκόμη ἐκδηλωθῇ· ὁ σύγχρονος ἀθηναῖος δὲν παρουσιάζει ἀκόμη εὐκρινῆ φυσιογνωμίαν· θὰ προεκάλουν δὲ πεποιοῦτως οἰονδῆποτε τῶν παρ' ἡμῖν λογίων νὰ γράψῃ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ χάους τούτου, τοῦ κυκεῶνος τῆς διαμορφώσεως καὶ τῆς κυμάνσεως ἡθογραφίαν ἀθηναϊκὴν. Φυσικῶς, τὸ ἔργον δὲν εἶνε ἴσως ἀδύνατον· ἀλλὰ τεχνικῶς νομίζω ὅτι θὰ ἦτο ἀνάγκη τῆς ταχυφωτογραφίας ἐκείνης, ἡ ὁποία εἴμπορεῖ νὰ περικονίσῃ ἐπτάκις ἐν τῇ κινήσει χεῖρα ὑψομένην ταχέως ἢ ξίφος καταπίπτον. Πλὴν ἀνάλογος μηχανὴ δὲν ὑπάρχει διὰ τὴν φιλολογίαν· οὔτε νομίζω κανένα τῶν σημερινῶν μας φιλόλογων ἱκανὸν νὰ ζητήσῃ ποτὲ τὸ προνόμιον τοιαύτης ἐφευρέσεως. Ὅσα δὲ ἔργα — μέ τὴν ρητὴν ἐννοεῖται ἀξίωσιν ἡθογραφικῶν — ἔχουσι τὴν ἰδέαν ὅτι κατορθόνουσι τίποτε γενναῖον μὲ ἀφθονωτέρας δόσεις ἐθνικῶν συμβόλων, πατριωτικῶν ἰδεῶν ἢ τοπικῶν πραγμάτων — καμμιᾶς φουστάνελλας ἔξαφνα λησμονημένης ἢ σκηνῆς πλακιδωτικῆς, ἢ γλεντιοῦ καὶ μαχαίρωματος, ἢ κλοπῆς ἐκ πατριωτισμοῦ, ἢ μπακάλῃ πολυταλάντου κτλ. — εἰμαι βέβαιος ὅτι ὀλιγίστους κατορθόνουν νάπατοῦν καὶ νὰ πείθουν ὅτι ὑπὸ ἡθογραφικὴν ἔποψιν διαφέρει καὶ πολὺ κατὰ βάθος ὁ ἄνευ ἀξιώσεων Νικόλας Σιγαλὸς!

Λέγω ἄνευ ἀξιώσεων, διότι ἐπὶ τοῦ ἐξωφύλλου ἔγραψα *ἀθηναϊκὴ μυθιστορία*, ὅπως θὰ γράψω καὶ εἰς ἄλλο μου βιβλίον, ἐννοῶν ἀπλῶς ὅτι ἡ σκηνὴ τοῦ δράματος ὑπόκειται ἐν Ἀθήναις· ὅτι οἱ ἥρωές του δηλαδὴ εἶνε κάτοικοι τῶν Ἀθηνῶν — δὲν λέγω *ἀθηναῖοι* — καὶ ὅτι περιέχονται μὲν περιγραφαὶ τῆς πόλεως καὶ τοῦ ἐδῶ βίου, ἀλλ' ἄνευ τῶν ἀξιώσεων, τὰς ὁποίας ἀδίκως θέλουν νὰ μου ἀποδώσουν, δηλ. τοῦ χαρακτηρισμοῦ, τοῦ γενικοῦ, τοῦ συνήθους, τοῦ τύπου, ἐν ἐνὶ λόγῳ τῆς ἡθογραφίας. Καὶ ἐλπίζω νὰ μὴ διέψευσα τὴν ἀπλὴν ταύτην ἐπαγγελίαν τοῦ ἐξωφύλλου. Ὁ Νικόλας Σιγαλὸς εἶνε αἱ ἀληθεῖς ἐντυπώσεις τοῦ ἀθηναικοῦ μου βίου ἀπὸ τῆς πρώτης σελίδος μέχρι τῆς τελευταίας. Ὑπάρχουσιν ἢ ὑπῆρξαν τὰ πρόσωπα, μὴδ' αὐτοῦ τοῦ βοημοῦ Λυκίδου ἐξαιρουμένου· συνέβησαν δὲ τὰ πράγματα ὅλα, μὴδ' αὐτῆς τῆς ἐκρήξεως τοῦ πυριτιδοποιείου ἐξαιρουμένης — τὸ ἀπιθανότερον ἴσως κατὰ τὸν κ. Μητσάκην — ἦν πραγματικῶς κα-

τέστησεν ἀβλαβὴ ἢ ἐγκαίριος συνδρομὴ ἐνὸς ἡρωικοῦ κουρέως.

Φαίνεται ὅτι μεθ' ὅλον τὸ μετρίοφρον ὕψος τοῦ Νικόλα Σιγαλοῦ λανθάνουσιν ἐν τῷ βιβλίῳ μικραὶ τινες τάσεις, αὐτόματοι ἴσως καὶ ἀσυνείδητοι, πρὸς γενικοποιήσεις καὶ χαρακτηρισμούς· πολλοὶ δέ, χωρὶς νὰ εὐθύνωμαι διὰ τοῦτο, ἐφθασαν νὰ τὸ ὀνομάσουν ἡθογραφίαν. Ὁ ἐπεικὴς κριτικὸς τῆς «Ἐφημερίδος» μάλιστα — κατὰ τὰς πλείστας γνώμας ἀντίπους ἀκριβῶς τῷ κ. Μητσάκῃ — εὖρεν ἐν αὐτῷ τόσα στοιχεῖα ἀκραίφνως ἀθηναϊκά ὥστε ὡμολογήσεν ὅτι ΘΑ ΕΛΥΝΑΜΗΝ νὰ ἐπιγράψω τὸ βιβλίον μου «*Ἡθὴ ἀθηναϊκά*». — Νικόλας Σιγαλός, κατὰ τὸ ἀγαπητὸν τοῖς συγχρόνοις γαλλοῖς μυθιστοριογράφοις σύστημα». Τὸ δυννητικὸν ἐκεῖνο τὸ ἔγραψα μὲ κεφαλαῖωδῃ γράμματα, ὅχι διότι ἀποδέχομαι κατὰ συνείδησιν τὴν ἄδειαν καὶ δὲν τὴν θεωρῶ εἰς ἄκρον ἐπεικὴ καὶ κολακευτικὴν, ἀλλὰ διότι ἀποδεικνύει πασιφανέστατα τὴν παρεξήγησιν, ἧς τὸ βιβλίον μου ἐγένετο θύμα. Ὁ μὴ παρεξήγησας κριτὴς, βλέπετε, ὁ ἀναγνώσας καλῶς ὅτι ἔγραψα, δὲν θεωρεῖ τὸν ὑπάρχοντα τίτλον ὡς δυνάμενον ν' ἀναπληρώσῃ τὸ *ἥθὴ ἀθηναϊκά*, τὸ ὁποῖον μετριοφρονῶν κατ' αὐτὸν δὲν ἔθεσα ἐγὼ. Τούναντίον ὁ κ. Μητσάκης εὐρίσκειν — ἄγνωθ' μὰ τὴν ἀλήθειαν διὰ ποίων δεδομένων καὶ ποίας λογικῆς — τὸ ἄκακον ἐκεῖνο *ἀθηναϊκὴ μυθιστορία*, ἔχον σχέσιν πρὸς τὰ γαλλικὰ *mœurs parisiennes* (!) κρίνει καὶ κατακρίνει ἐπὶ τοιαύτης βάσεως τὸ βιβλίον μου· πράγμα τὸ ὁποῖον εἶνε τὸ ἴδιον ὡς νὰ ὑβρίζε τις μίαν ἀριθμητικὴν ὅτι δὲν εἶνε Ἀλγεῖρα, μόνον διότι ἐπὶ τοῦ ἐξωφύλλου φέρεται ἓνα κοινὸν τίτλον *μαθηματικά*. Ἐὰν τὸ *ἀθηναϊκὴ* ἐκεῖνο ἐπεδέχτο ἔστω τοιαύτην παρεξήγησιν, διατὶ ἐκ τοῦ βιβλίου νὰ μὴν ἐξηγήσῃ τὸν τίτλον, ὃν ἐξ ἀρχῆς παρεξήγει ὁ κ. Μητσάκης, ἀλλ' ἐκ τοῦ τίτλου νὰ παρεξήγησῃ τὸ βιβλίον;

Τοιοιτοτρόπως αἶρονται ἀφ' ἐαυτῶν πλέον ὅχι βέβαια ὅλοι ἀλλ' οἱ πλείστοι καὶ βαρύτεροι τῶν ψόγων τοῦ κ. Μητσάκη. Τοὺς λοιποὺς ὅσοι δὲν στηρίζονται βασιζόμενοι ἐπὶ τῆς παρεξήγησεως δὲν θέλω νάντικρούσω. Τοὺς περισσοτέρους θεωρῶ δικαίους καθόλου, τοὺς λοιποὺς ἐν μέρει, ὀλιγίστους ἀνακριβεῖς καὶ ἀντιπατικούς, ὅλους ὅμως εἰλικρινεῖς· αἰσθάνομαι δ' ἐξ αὐτῶν τόσῃν ρώμῃν διὰ τὸ μέλλον, ὅσην ἀτονίαν μοῦ προξενεῖ ὁ ἔπαινος. Δὲν μάποθαρρύνουν οἱ ψόγοι, ἃς ἡσυχάσῃ ὁ κ. Μητσάκης· οὔτε εἶνε τίποτε πλέον ἱκανὸν νὰ μάποτρέψῃ σταδίου, τὸ ὁποῖον ἀκολουθῶ ἐξ ἀνάγκης φυσικῆς. Ἐργασία μὴ θεραπεύουσα κλίσιν ἔμφυτον εἶνε κατ' ἐμὲ δουλεία· ἡ δὲ ἰδική μου κλίσιν — τὸ ὁμολογεῖ καὶ ὁ κ. Μητσάκης — εἶνε τὰ γράμματα. Εἴτε ἐπιτυχᾶν εἴτε ἀποτυγχᾶν εἰς αὐτά, ἀρετὴ ἱκανοποίησις εἶνε δι' ἐμὲ ἡ ἡδονή, τὴν ὁποίαν μοῦ προξενεῖ αὐτὴ

αὕτη ἡ θεραπεία τῆς κλίσεώς μου.

Κρίνω ἀναγκαῖον νὰ διαβεβαιώσω καὶ δημοσίῃ τὸν κ. Μητσάκην ὅτι δὲν εἰμαι δυσαρεττημένος διόλου ἐναντίον τοῦ. Μάλιστα τὸν εὐχαριστῶ διότι ἔκρινε τὰ ἔργα μου ὑπὸ πολὺ αὐστηρὰν καὶ γενικὴν ἔποψιν — ἐκτιμῆσις ὅχι ὀλίγον κολακευτικὴ διὰ νέον συγγραφέα. Ἦτο φίλος μου καὶ μένει φίλος μου, ἀφ' οὗ τὸν ἐκτιμῶ καὶ τὸν ἀγαπῶ παντοτε, ἀνεξαρτήτως τοῦ τί φρονεῖ περὶ ἐμοῦ φιλολογικῶς. Ἐπειτα ἔχω τὴν ἰδεάν ὅτι καὶ ἡ παρεξήγησις τοῦ ἦτο ὅλως ἀκουσία, καὶ ἡ περὶ ἐμοῦ κρίσις ἡ πεποιθήσις τοῦ αὐτοχρήμα. Τέλος, ὡς πρὸς τὸ ἀπότομον ἢ τραχὺ ἢ ἀνευλαβὲς τῆς ἐκφράσεως, τὸ θεωρῶ ἀπλῶς ζήτημα χαρακτῆρος, ἀγωγῆς καὶ διαθέσεως καὶ δὲν με λυπεῖ διόλου. Ἄλλως τε δὲν ἔχω πολλὰς προλήψεις περὶ τοὺς τύπους αὐτοῦς, ἐκτιμῶ δὲ παντοῦ καὶ πάντοτε τὸ εὐπαρησίαστον, τὸ εὐθύ, τὴν ἀφοσίαν, τὴν εἰλικρινεῖαν. Τὰς ἀρετὰς ταύτας φρονῶ ὅτι τὰς ἔχει ὁ κ. Μητσάκης καὶ ὅτι τὰς ἐδειξεν ἐν τῇ κρίσει τοῦ. Ἄν ἀπατώμαι, θ' ἀπατάται τότε καὶ ἐκεῖνος.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΤΑΝ ΠΕΘΑΝΩ

(Triolets)

Ὅταν πεθάνω ἔρμος, μοναχὸς
Ἀπ' τὸ δικό σου μακρὰ τὸ χῶμα,
Καὶ μέσ' ἀπὸ τὸν τάφον ὁ φτωχὸς
Θὰ σ' ὀνειρεύομαι πατρίς μ' ἀκόμα,
Καὶ θὰ ζητῶ τοῦ ἡλίου σου τὸ φῶς
Καὶ τ' οὐρανοῦ σου τὸ γαλάζιον χρῶμα,
Ὅταν πεθάνω ἔρμος, μοναχὸς
Ἀπ' τὸ δικό σας μακρὰ τὸ χῶμα.

Κι' ἂν ἔχῃ ὁ τάφος μου καμμιὰ ἱτνὰ,
Ἀχ! ἐλαφρὰ δὲν θάνη ἡ σκιά της.
Γιατὶ θὰ τὴν θεριεύει ἡ ξενιτεῖα
Καὶ δὲν θὰ ψάλλουν τὰ πουλιὰ σιμὰ της.
Οὔτε ἀσημομέτωπὴ νυχτιὰ
Μὲ τὴν δροσιὰ θὰ λούζῃ τὰ κλαριά της.
Κι' ἂν ἔχῃ ὁ τάφος μου καμμιὰ ἱτνὰ
Ἀχ! ἐλαφρὰ δὲν θάνη ἡ σκιά της.

Α. Θ. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΙΔΥΣΙΣ ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΟΥ ΑΤΤΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ

Ὁ γνωστὸς τῶν Μουσῶν θεράπων καὶ τῶν γραμμάτων κρατερὸς ἀγωνιστὴς κ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΙΟΣ ΣΑΜΑΡΣΤΙΔΗΣ, πρόην γυμνασιάρχης καὶ διευθυντὴς τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ διδασκαλείου, νῦν δὲ δημοσιογράφος ἐν Κωνσταντινουπόλει, τιμῶν τὸ «Ἀττικὸν Μουσεῖον», τοῦ ὁποῖου διατελεῖ καὶ συνεργάτης πολῦτιμος, εὐπρεστήθῃ νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἀντιπροσωπεῖαν αὐτοῦ καθ' ὅλην τὴν Τουρκίαν καὶ τὴν Ἀνατολικὴν Ρωμιλίαν.

Ὁ κ. Σαμαρστίδης ἰδρύει πρὸς τοῦτο ἴδιον Γραφεῖον τοῦ «Ἀττικοῦ Μουσείου» ἐν τῷ Γραφείῳ τοῦ «Νεολόγου» (Πέραν, ὁδὸς Κιουτσούκ-Χενδέκ, ἀριθ. 29 καὶ 31) πρὸς τὸ ὁποῖον δύναται νὰ ἀπευθύνωνται δι' ἐγγράφων συνδρομητῶν πάντες οἱ ἐν ταῖς ἀνωτέρω χώραις κατοικοῦντες, ὅσοι δὲν ἔχουσι πρόχειρα τὰ μέσα τῆς ἀπ' εὐθείας ἀποστολῆς χρημάτων εἰς Ἀθήνας.